

SLOVENŠČINA ALI TUJI JEZIKI? JE TO SPLOH ŠE VPRAŠANJE?

Področje: slovenščina

Vrsta naloge: raziskovalna naloga

Učenki raziskovalki: Alina Čorić in Sonja Matysiak Avbelj

9. razred

Mentorica: Urška Klajn Marion

Ljubljana, 2025

Osnovna šola Miška Kranjca

Zahvala

Najina naloga in raziskovanje temelji na metodi spraševanja/intervjuja, zato je bilo najino delo odvisno od oseb, ki so nama bile pripravljene pomagati in sodelovati. Zahvaljujema se vsem intervjuvancem, ki so nama predstavili svoje poklice in bili pripravljene sodelovati.

Posebej pa se zahvaljujema najini mentorici, gospe Urški Klajn Marion, ki naju je usmerjala, nama dajala navodila, kreativne ideje in različne informacije. Zahvaljujema se ji za potrpežljivost, vodenje, izpolnjevanje najinih želja, pomoč pri celotnem delu in za ureditev ter popoln izgled raziskovalne naloge.

Hvala vsem!

KAZALO

1. SEZNAM PRILOG.....	4
2. POVZETEK.....	5
3. UVOD.....	6
4. TEORETIČNI DEL.....	7
4.1. POGLED V PRETEKLOST.....	7
4.2. SSKJ (Slovar slovenskega knjižnega jezika).....	8
4.3. MULTIKULTURALIZEM.....	8
4.3.1. MULTIKULTURALIZEM – REŠITEV ALI PROBLEM? – NESTRPNOST NA SLOVENSKEM.....	8
4.3.2. O MULTIKULTURALIZMU V SLOVENIJI.....	9
4.4. GLOBALIZACIJA.....	9
4.5. JEZIK V DRUŽBI/DRUŽBENOST JEZIKA.....	10
4.6. KATERI POKLICI ZAHTEVAJO POZNAVANJE TUJIH JEZIKOV?.....	11
4.7. SREDNJE ŠOLE, V KATERIH SE KOT UČNI JEZIK UPORABLJA ANGLEŠČINA.....	11
5. EKSPERIMENTALNI DEL.....	12
5.1. RAZISKOVALNO VPRAŠANJE.....	12
5.2. HIPOTEZE.....	12
5.3. METODE RAZISKOVANJA.....	12
5.4. OPIS VZORCA.....	13
6. ANALIZA REZULTATOV.....	13
7. ANALIZA HIPOTEZ.....	23
8. RAZPRAVA.....	23
9. ZAKLJUČEK.....	26
10. LITERATURA IN VIRI.....	27

1. SEZNAM PRILOG

VPRAŠANJA ZA INTERVJU	26
INTERVJUJI	27–34
KAZALO SLIK	
Slika 1 Ali je za vaš poklic potrebno poznavanje tujih jezikov?.....	15
Slika 2 Ali opravljate/ste opravljali tečaj tujih jezikov?	16
Slika 3 Ali ste opravljali kakšen tečaj slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta?..	17
Slika 4 Ali uporabljate več slovenščine ali tujih jezikov?	19
Slika 5 Kateri tuji jezik največkrat uporabljate v službi?.....	20
Slika 6 Ali imate izkušnje s tujimi delavci?	21
Slika 7 So morali opravljati tečaj slovenščine?.....	22
Slika 8 Ali lahko vaše delo opravljate/opravljajo brez dobrega znanja slovenščine?.....	23

2. POVZETEK

V raziskovalni nalogi z naslovom **Slovenščina ali tuji jeziki? Je to sploh še vprašanje?** sva raziskovali pomen slovenščine v primerjavi s tujimi jeziki. Na podlagi teoretskih izhodišč o spreminjanju jezika, vplivu tujih jezikov na slovenščino, multikulturalizmu in pomenu slovenščine, sva postavili štiri hipoteze in zasnovali vprašanja, s katerimi sva intervjuvali šest sodelujočih oseb.

S pomočjo teoretskih izhodišč sva obrazložili in predstavili teme multikulturalizma, jezika v družbi, preteklosti in razvoja slovenščine, poklicev in šol, ki v svoji praksi uporabljajo tuje jezike in globalizacijo ter njene prednosti in slabosti.

V okviru najine raziskovalne naloge bi izpostavili hipoteze, ki so se nama potrdile tekom raziskave, tj. da večina obravnavanih poklicev zahteva poznavanje vsaj enega tujega jezika. Najbolj zaželeno je poznavanje angleščine. Večina intervjuvanih odraslih mora opravljati tečaje izobraževanja tujih jezikov. Strjeno opisujeva, da se na več področjih uporabljajo tuji jeziki. Razlogi so predvsem v globalizaciji in trgovanjem s tujim trgov.

Intervjuje bi lahko razdelili tudi samo na slovenska in tuja podjetja za boljšo predstavo v teh dveh področjih. Med raziskovanjem so se nama odpirala še druga vprašanja, npr. uporaba slovničnih pravil in mnenja drugih o pomenu njihove rabe.

Ključne besede: multikulturalizem, slovenščina, tuji jeziki, priseljenci, globalizacija

3. UVOD

Naš jezik se neprestano spreminja, tekmuje za obstanek in enakovrednost drugim jezikom. V globaliziranem svetu, kjer sta mobilnost in migracije močno povečani, postaja uporaba tujih jezikov v javnih ustanovah vse pomembnejša. Na območju Republike Slovenije se zaradi turizma, priseljevanja in članstva v Evropski uniji povečujejo potrebe po zagotavljanju storitev v tujih jezikih.

Glavni cilj najine naloge je bil raziskati pomen slovenščine v primerjavi s tujimi jeziki na različnih področjih; zdravstvo, marketing, računalništvo ... Zanimalo naju je ali je slovenščina in z njo kultura ogrožena ter ali počasi izginja.

Naloga je sestavljena iz dveh delov; teoretični del in empirični del. V teoretičnem delu sva proučevali strokovne članke in literaturo. V njem opisujeva in razlagava pojme o multikulturalizmu in njegovem vplivu na slovenski jezik. Poglobljava se v prednosti, slabosti in vzroke. Opredeljujeva teme slovenskega jezika; uporaba, zgodovina, nastanek, pomen. Opisujeva in razlagava vzroke za spreminjanje slovenske kulture in jezika ter posledice globalizacije.

Pred izvedbo empiričnega dela sva si zastavili raziskovalno vprašanje in hipoteze, ki sva jih kasneje potrdili oz. ovrgli. Vprašanja kot so *Je slovenščina še potrebna? Jo lahko nadomestimo?* so naju vodila pri raziskavi in postavljanju hipotez.

Za metodo raziskovanja sva uporabili metodo intervjuja/metodo spraševanja.

4. TEORETIČNI DEL

4.1. POGLED V PRETEKLOST

Prvi zapisi zametkov slovenščine, Brižinski spomeniki, kažejo, da je bila slovenščina v 10. in na začetku 11. stoletja še enoten jezik, v Celovškem ali Rateškem in Stiškem rokopisu (14. in 15. stoletje) pa so že opazne narečne značilnosti (gorenjske v Celovškem in dolenjske v Stiškem). To kaže, da je bil slovenski jezik v poznem srednjem veku že narečno členjen. Narečne značilnosti so opazne tudi v mlajših in manjših srednjeveških zapisih iz 15. stoletja: v Starogorskem, Čedadskem in Kranjskem (Nastanek slovenščine, b. d.).

Najpomembnejše obdobje za razvoj slovenske književnosti in jezika je prav gotovo obdobje reformacije. Protestantizem ali reformacija ni literarno gibanje ali smer, vendar je za Slovence pomembno, ker smo takrat dobili prvo slovensko knjigo. Protestanti so postavili temelj slovenskemu knjižnemu jeziku, s tem pa trden temelj naslednjim generacijam. Njihova dela so za obstoj in ohranitev slovenščine, jezika in naroda zelo pomembna. Najpomembnejši predstavniki tega obdobja so Primož Trubar, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič in Sebastjan Krelj (Peklar, 2023).

Reformatorsko gibanje je imelo velik pomen za slovensko družbo in jezik: med drugim se je spremenil odnos do slovenskega jezika – začeli so ga uporabljati pri bogoslužju in v šolah. Skrbeli so tudi za čistost in lepoto jezika ter obe zahtevi strokovno utemeljili.

Povečala se je zavest o pripadnosti skupnosti Slovencev, začel se je kulturni razvoj. Po zaslugi delovanja slovenskih protestantov so Slovenci v kulturnem razvoju dohiteli evropske narode (Dan reformacije – 31. oktober, b. d.). V 19. stoletju so si jezikoslovci, književniki, izobraženci in drugi zavedni Slovenci prizadevali za svobodno rabo slovenščine v vseh okoliščinah, pa tudi za raziskovanje slovenskega jezika.

Po letu 1918 je slovenščina postala učni jezik v večini šol, ustanovljena je bila prva univerza v Ljubljani, ves čas je nastajala slovenska literatura, danes pa je slovenščina tudi edini državni jezik v Republiki Sloveniji (Seitl, 2014).

4.2. SSKJ (Slovar slovenskega knjižnega jezika)

Slovar slovenskega knjižnega jezika, krajše SSKJ, je slovar, v katerem so pojasnjene besede razvrščene po abecednem vrstnem redu. Izdal ga je Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša. Je največji dosežek slovenske leksikografije ter edini enojezični slovar slovenskega jezika, ki je izšel po 2. svetovni vojni (Kosem, 2006).

4.3. MULTIKULTURALIZEM

Multikulturalizem je nazor o možnosti soobstajanja več različnih kultur na določenem ozemlju oz. prizadevanje za enakopraven položaj narodov, etničnih, socialnih skupin na določenem ozemlju, v določeni skupnosti (Slovar slovenskega knjižnega jezika, b. d.).

4.3.1. MULTIKULTURALIZEM – REŠITEV ALI PROBLEM? – NESTRPNOST NA SLOVENSKEM

Multikulturalizem je težnja po ohranitvi kulturne značilnosti, zato je ključnega pomena vplesti temo multikulturalnosti v šole, da spremenimo razmišljanje sedanje generacije in jim s tem še bolj odpremo njihovo obzorje mišljenja (Kamenik, 2010). Multikulturalizem ima različne definicije, vendar je v vsakdanji rabi sopomenka etničnega pluralizma, kar pomeni, da lahko znotraj iste skupnosti živijo različne etnične skupine, ki sobivajo in vstopajo v dialog, ne da bi jim bilo zaradi tega treba žrtvovati svoje posebne identitete oz. kulturne posebnosti, med katere sodi tudi religiozna pripadnost (Ian, 2019).

Težava množičnih migracij iz revnih azijskih in afriških držav v Evropo je v tem, da gre v veliki večini za ljudi, ki ne morejo ali pa ne želijo vzpostaviti najmanjšega skupnega imenovalca z večinsko kulturo. Takrat prihaja do sporov med priseljenci in domačini. Pogosta so posilstva, kriminal in nespoštovanje druge kulture. Tako lahko ob večjem številu priseljencev pride do »ogrožanja« domače kulture. Z mešanjem kultur pride tudi do sprememb v jeziku. Jezik se lahko močno spremeni ali tudi postane neprepoznaven (Ian, 2019).

Družba, v kateri živimo, postaja vse bolj pluralistična v načinih mišljenja in življenja posameznika in skupnosti. Kljub temu da je strpnost temelj vsake demokratične ureditve, pa je vse bolj ogrožena, saj smo priča vse večji manifestaciji nestrpnosti v takšni ali drugačni obliki. Za nove oblike izražanja je značilno, da ljudje svoje nestrpnosti in antipatije ne izražajo več neposredno, temveč posredno, prikrito, simbolno s pasivnim odklanjanjem oz. ignoriranjem ali

vzpostavljanjem etične, socialne ali druge oblike distance. Tako prikrito izražanje je lahko še nevarnejše, saj v prikritosti, kjer je skrito pred javnostjo, nestrpnost dobiva na moči in vplivu (Živec, 2003).

4.3.2. O MULTIKULTURALIZMU V SLOVENIJI

Če je kultura kot socialna kategorija povezana predvsem z narodnostjo, bi lahko rekli, da je Slovenija vsekakor multikulturalna država. Multikulturalizem je prisotnost različnih znanj ali kultur, ki sobivajo na istem fizičnem, teritorialnem ali družbenem mestu. Vključuje neenakosti, ki spadajo v kulturo, raso, versko, etnično, jezikovno ali spolno pripadnost. Danes je v svetu le nekaj držav, ki jih ne prežema multikulturalna heterogenost kot pojav številnih kultur znotraj političnih meja, ki med seboj vzpostavljajo različne odnose. Na območju Slovenije je glavna slovenska kultura, druge pa so podrejene (marginalizirane). V Sloveniji se stikajo slovanska, germanska in romanska kultura (Utenkar, 2011).

4.4. GLOBALIZACIJA

Globalizacija je proces, v katerem se svet spreminja, povezuje v gospodarsko in informacijsko celovito enoto (SSKJ).

Globalizacija ustvarja nove priložnosti, po drugi strani pa lahko pripelje do izgube delovnih mest, zato je obvladovanje negativnih učinkov globalizacije in izkoriščanje njenih priložnosti ena izmed glavnih prioritet Evropske Unije, ki želi ustvariti socialno Evropo, ki delavcem pomaga najti nova delovna mesta. Število zaposlitev v evropskem izvozu v tretje države se povečuje. V Evropi se je število zaposlenih na račun izvoza med letoma 2000 in 2019 drastično spremenilo oz. je naraslo. Eno od petih delovnih mest je odvisno od izvoza. V Sloveniji je kar 19 % zaposlenih vezanih na izvoz v države izven EU. Delež visoko izobraženih delavcev v zaposlitvah, povezanih z izvozom, se povečuje. V povprečju so te zaposlitve tudi 12 % bolj plačane. Globalizacija prinaša večjo konkurenco, kar lahko privede do združitve, selitev proizvodnje ali stečajev manj konkurenčnih podjetji. V Evropi so najbolj na udaru panoge, ki se zanašajo na nizko kvalificirano delovno silo, predvsem tekstilstvo, usnjarstvo, izdelava čevljev, kovinarstvo in proizvodnja enostavnih izdelkov. Proizvodnja se zaradi tega seli v tretje države s cenejšo delovno silo, podjetja pa za proizvodnjo ne potrebujejo veliko visoko usposobljenih strokovnjakov (Globalizacija: Vpliv na zaposlovanje v EU, b. d.).

4.5. JEZIK V DRUŽBI/DRUŽBENOST JEZIKA

Z uporabo jezika ljudje izmenjujemo in posredujemo informacije, misli, zato je jezik sredstvo za sporazumevanje. Če pri tem uporabljamo podobne glasove in črke, ki jih kombiniramo v podobne besede, stavke in povedi ter tvorimo besedila, ki jih ljudje v okolici razumejo, se sporazumevamo v istem jeziku.

Pisno ali govorno se sporazumevamo:

- z različnimi ljudmi, npr. z mamo ali očetom, bratom ali sestro, učiteljem, zobozdravnico, prodajalcem
- z različnimi nameni, npr. zgolj nekaj povedati in posredovati informacijo, prepričati, navdušiti, izobraziti, vzgajati, uživati ob slišnem, prebranem
- v različnih okoljih in okoliščinah, npr. doma, v šoli, pri zdravniku, v trgovini, v domačem kraju

Z jezikom delujemo v različnih družbenih vlogah, npr. kot starš ali učitelj, kot prijateljica na zasebni zabavi ali nadrejena na delovnem mestu ipd., na različnih področjih javnega in zasebnega življenja, npr. pri dnevnih opravilih ali v prostem času, v šolstvu in izobraževanju, medijih, javni upravi, politiki, kulturi ipd., pri čemer uporabljamo različne zvrsti slovenskega jezika: knjižni jezik, pogovorni jezik in narečja. Pri tem tvorimo različne vrste besedil s tipičnimi lastnostmi in funkcijami, npr. klepet o računalniški igrici s sošolcem, govorni nastop v šoli, opravičilo za odsotnost zaradi bolezni, raziskovalna naloga iz naravoslovja, pesem za šolsko glasilo.

Z vidika družbene zvrstnosti rabo slovenskega jezika določajo predvsem vloge, ki jih uporabniki slovenskega jezika opravljamo oz. v katerih nastopamo. Vloge se delijo na formalne tj. učenec, predsednica šolske skupnosti, uradna oseba ipd. ter manj formalne in neformalne, npr. prijateljica, članica astronomskega krožka, sošolec ipd. Glede na družbeno vlogo, ki jo pri sporazumevanju zastopamo, izberemo, katero družbeno zvrst bomo uporabili. Za vloge z višjo stopnjo formalnosti, zlasti kadar se sodelujoči ne poznajo ali kadar sporočilo naslavlja večjo skupino naslovnikov, je značilna uporaba knjižnega jezika, medtem ko je izbira zvrsti za manj formalne in neformalne družbene vloge bolj poljubna.

V slovenskem jeziku razlikujemo naslednje družbene zvrsti: knjižni jezik, pogovorni jezik in narečja. Vse tri zvrsti zapisujemo in govorimo (Komac in Race, b. d.).

4.6. KATERI POKLICI ZAHTEVAJO POZNAVANJE TUJIH JEZIKOV?

Nekateri poklici, ki zahtevajo poznavanje tujih jezikov so:

- arhitekt
- antropolog
- bibliotekar
- biolog
- borzni posrednik
- carinik
- davčni inšpektor
- delovodja živilstva
- ekonomist
- etnolog
- farmacevt
- fotograf
- gledališki igralec
- grafični oblikovalec
- inženir gradbeništva
- kadrovski menedžer
- kirurg
- klinični psiholog

(Opisi poklicev za osnovnošolce, b. d.)

4.7. SREDNJE ŠOLE, V KATERIH SE KOT UČNI JEZIK UPORABLJA ANGLEŠČINA

Šole, v katerih se angleščina uporablja kot učni jezik, so:

- Mednarodna Britanska šola
- Gimnazija Bežigrad
- OŠ Danile Kumer
- QSI Ljubljana

(Mednarodne šole v Sloveniji, b. d.)

5. EKSPERIMENTALNI DEL

5.1. RAZISKOVALNO VPRAŠANJE

V okviru najine raziskovalne naloge naju je zanimal pomen in raba slovenščine v primerjavi s tujimi jeziki v nekaterih podjetjih, znotraj zdravstvenega sistema ter izobraževalnih ustanov.

5.2. HIPOTEZE

Hipoteze, ki jih bova poskušale dokazati ali ovreči, so naslednje:

H1: Večina od analiziranih poklicev zahteva poznavanje vsaj enega tujega jezika.

H2: Najbolj zaželeno je poznavanje angleščine kot tujega jezika.

H3: V mnogih slovenskih inštitucijah je pogoj za delo poznavanje vsaj enega tujega jezika.

H4: Večina zaposlenih mora opravljati tečaje izobraževanja tujih jezikov.

5.3. METODE RAZISKOVANJA

Raziskovalna naloga je sestavljena iz dveh delov; teoretični in empirični del. V teoretičnem delu sva uporabili metodo preučevanja literature in člankov. Sledilo je zbiranje in strjevanje informacij iz virov v povzete vsebine. Z njimi so predstavljena teoretična izhodišča za analizo gradiva v drugem delu.

V drugem delu je sledilo postavljanje in oblikovanje vprašanj za intervjuje. Za pridobitev rezultatov sva izvedli intervjuje v elektronski obliki. Intervju je vseboval predstaviteni del in devet vprašanj, povezanih z raziskovanjem. Za natančnejše podatke sva uporabili tudi podvprašanja. Intervjuje sva izvedli februarja 2025.

Sledil je posvet z mentorico, analiza in predstavitev pridobljenih podatkov. Vsako vprašanje in odgovor sva analizirali, jih med seboj povezovali, primerjali ter odgovore povezovali tudi z izhodiščnimi podatki, pridobljenimi iz literature.

5.4. OPIS VZORCA

V raziskavi je sodelovalo šest oseb; S. R., D. D., S. Č., A. G., G. K., M. P.

Iskali sva osebe z različnimi izobrazbami in različnimi področji znanja ter ljudi, ki so zaposleni na različnih področjih. Vsi intervjuvanci so zaposleni v velikih podjetjih, podajali so nama celostne odgovore, zaradi česar sva lahko pridobljene informacije razširili in posplošili na celotno področje dela nekega posameznika. Hoteli sva pridobiti podatke z različnih področij, da se ne bi usmerjali le v eno poklicno polje. Iskali sva predvsem na področjih, za katera sva predvidevali, da bodo zahtevala poznavanje tujih jezikov.

6. ANALIZA REZULTATOV

1. Vprašanje: Prosimo, da se predstavite in navedete inštitucijo/organizacijo, v kateri delate.

Oseba S. R. je navedla, da dela v kliničnem centru Ljubljana.

Oseba E. D. je navedla, da dela na Inšpektoratu RS za šport.

Oseba A. G. je navedla, da dela v marketinški agenciji PM.

Oseba S. Č. je navedla, da dela v podjetju Strabag d.o.o.

Oseba G. K. je navedla, da dela v podjetju Strabag d.o.o.

Oseba M. P. je navedla, da dela v podjetju Calm LLC.

2. Vprašanje: Prosimo, da nam opišete delo, ki ga opravljate.

Oseba S. R. trdi, da opravlja delo skupinskega vodenja pri izvajanju diagnostično-terapevtskih postopkov, ki jih naroča zdravnik.

Oseba E. D. trdi, da opravlja nadzor nad izvajanjem določb Zakona o športu in na njegovi podlagi izdanih predpisov glede uresničevanja javnega interesa v športu, športnih programov in izvajalcev, nadzor izvajanja strokovnega dela v športu, pravic športnikov, športnih objektov in površin za šport v naravi, namenske porabe javnih sredstev, športnih prireditev ter preprečevanja nasilja v športu in na športnih prireditvah.

Oseba A. G. trdi, da opravlja delo priprave različnih komunikacijskih konceptov in strategij za svoje naročnike, skrbi za produkcijo različnih orodij, medijev ali formatov ter opravlja nadzor komunikacijskih procesov.

Oseba S. Č. trdi, da opravlja delo vodje gradbišča; naloge, ki jih opravlja vsakodnevno, so načrtovanje, organiziranje in vodenje del, skrb in zagotavljanje varnosti pri izvajanju del, skrb za zaščito okolice in narave v neposredni bližini gradbišča, izdelava in priprava tehnoloških elaboratov, pregled, spremljanje in obračun stroškov izvedenih del, pregled ponudb in izbira podizvajalcev, vodenje sestankov in priprava zapisnikov ter izdelava tedenskih in mesečnih poročil o napredovanju del.

Oseba G. K. trdi, da opravlja pripravo pogodb, fakturiranje, kontrolo in se ukvarja z ugotavljanjem uspešnosti gradbišč.

Oseba M. P. trdi, da opravlja delo razvijanja in vzdrževanja aplikacije Calm; delo, ki ga opravlja vsakodnevno, vključuje razvoj novih funkcionalnosti, popravljanje napak, uvajanje analitike, zagotavljanje kakovosti aplikacije, sodelovanje pri tehničnih analizah, pripravo dokumentacije in usklajevanje z ostalimi ekipami.

Izbirale sva ljudi, ki so zaposleni na različnih področjih (medicina, ekonomija, gradbeništvo, računalništvo, marketing), kjer je možna prisotnost uporabe tujih jezikov.

3. Vprašanje: Ali je za vaš poklic potrebno poznavanje tujih jezikov? Če

DA, kateri?

Oseba S. R. meni, da za opravljanje njenega poklica ni potrebno poznavanje tujih jezikov, je pa zaželeno poznavanje osnov angleščine zaradi lažjega sporazumevanja s tujci, ki nemalokrat pristanejo v njihovi obravnavi.

Oseba E. D. meni, da poznavanje tujih jezikov za njen poklic ni pogoj, saj se vsi postopki vodijo in izvajajo v slovenščini, vendar je poznavanje tujega jezika vsekakor dobrodošlo, saj imajo redko opravka tudi s tujci.

Oseba A. G. meni, da je poznavanje tujih jezikov za njen poklic potrebno; v največji meri je to angleščina, saj imajo tudi mednarodne naročnike. Poznavanje angleščine je pomembno zaradi lažjega razumevanja na mednarodnih konferencah, prav tako pa je še večja prednost poznavanje še katerih drugih tujih jezikov.

Oseba S. Č. meni, da je poznavanje tujih jezikov za njen poklic potrebno zaradi sporazumevanja s tujimi naročniki ali partnerji. Poleg angleščine, ki je uradni jezik podjetja, je pogosto v uporabi tudi srbohrvaški jezik, redkeje tudi nemščina.

Oseba G. K. meni, da je poznavanje tujih jezikov za njen poklic potrebno zaradi komunikacije s tujimi partnerji. Večinoma je v uporabi angleščina, redko tudi nemščina.

Oseba M. P. meni, da je poznavanje tujih jezikov za njen poklic potrebno, predvsem dobro poznavanje angleščine, saj večina komunikacije poteka v angleščini. Prav tako je včasih koristno osnovno poznavanje ostalih tujih jezikov.

Večina intervjuvancev (štirje od šestih) trdi, da je za njihove poklice potrebno poznavanje tujih jezikov. V veliki večini je najbolj zaželeno poznavanje angleščine, redkeje se uporabljata tudi srbohrvaški in nemški jezik. Opazen je vpliv globalizacije, saj je zahteva po dobrem znanju angleščine oz. drugih tujih jezikov posledica povezovanja s tujimi partnerji/naročniki na področju gospodarstva in izmenjavi informacij, hkrati pa olajša komunikacijo.

Manjši del intervjuvancev (dva od šestih) trdita, da za njun poklic ni potrebno poznavanje tujih jezikov, je pa dobrodošlo, saj sta osebi zaposleni na slovenskih institucijah, kjer je v uporabi predvsem slovenščina.

Slika 1 Ali je za vaš poklic potrebno poznavanje tujih jezikov?

4. Vprašanje: Ali opravljate/ste opravljali tečaje tujih jezikov? Če DA, katere?

Oseba S. R. trdi, da nikoli ni opravljala tečajev tujih jezikov.

Oseba E. D. trdi, da nikoli ni opravljala tečajev tujih jezikov, kljub temu da je imela to možnost.

Oseba A. G. trdi, da se je po učenju jezikov v šoli in na fakulteti udeležila naprednega tečaja nemščine in angleščine.

Oseba S. Č. trdi, da trenutno v sklopu službenega časa obiskuje tečaje angleščine.

Oseba G. K. trdi, da trenutno obiskuje tečaje angleščine, v preteklosti pa je obiskovala tečaje nemščine in italijanščine.

Oseba M. P. trdi, da je opravila tečaj angleščine med šolanjem in kasneje dodatno izpolnjevanje poslovne angleščine.

Večina intervjuvancev (štirje od šestih) trdi, da opravljajo/so opravljali tečaje tujih jezikov. Večina jih je opravila/opravlja dodatni tečaj angleščine. Potreba po dodatnih tečajih je posledica trgovanja in gospodarskega sodelovanja s tujimi podjetji.

Slika 2 Ali opravljate/ste opravljali tečaj tujih jezikov?

5. Vprašanje: Ali ste opravljali kakšen tečaj slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta?

Oseba S. R. trdi, da ni opravljala nobenega tečaja slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta.

Oseba E. D. trdi, da ni opravljala nobenega tečaja slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta.

Oseba A. G. trdi, da ni opravljala nobenega tečaja slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta.

Oseba S. Č. trdi, da ni opravljala nobenega tečaja slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta.

Oseba G. K. trdi, da ni opravljala nobenega tečaja slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta.

Oseba M. P. trdi, da ni opravljala nobenega tečaja slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta.

Vsi intervjuvanci trdijo, da niso nikoli opravljali dodatnega tečaja slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta.

Slika 3 Ali ste opravljali kakšen tečaj slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta?

6. Vprašanje: Se vam zdi uporaba slovenščine pomembna? Zakaj?

Oseba S. R. je odgovorila, da se ji zdi uporaba slovenščine pomembna ne le zaradi opravljanja svojega dela, ampak tudi zaradi naše kulture.

Oseba E. D. je odgovorila, da se ji zdi pomembna uporaba slovenščine za sporazumevanje, izobraževanje ... Slovenščina je pomembna, saj je del kulture, identitete in dediščine.

Oseba A. G. je odgovorila, da se ji zdi uporaba slovenščine pomembna, saj je njej materni jezik, ki ga moramo spoštovati in negovati. Zdi se ji pomembna uporaba dvojine in pravilna postavitev vejic.

Oseba S. Č. je odgovorila, da se ji zdi uporaba slovenščine pomembna za komunikacijo in opravljanje svojega dela.

Oseba G. K. je odgovorila, da se ji slovenščina zdi pomembna, ker je del nje in jo govori tudi v sosednji državi Hrvaški.

Oseba M. P. je odgovorila, da kljub uporabi angleščine pri delu meni, da je uporaba slovenščine pomembna za ohranitev identitete in kulture.

Vsi intervjuvanci menijo, da se jim zdi uporaba slovenščine pomembna v sklopu komunikacije, dela, ohranjanja kulture in dediščine. Odgovori so povezani z družbenostjo jezika; ljudje se v vsakdanjem življenju postavljajo v različne vloge in se sporazumevajo v slovenščini, kar se navezuje na članek *Družbene zvrsti in besedilne vrste v slovenskem jeziku*. Kljub mešanju kultur na slovenskem ozemlju se zavedajo pomena slovenščine za celoten narod in jo raje uporabljajo kot tuje jezike (Ian, 2019). Ozaveščeni so o pomenu lastnega jezika, v katerem lahko govorijo, delajo in pišejo. Iz odgovorov je razvidno, da imamo danes veliko boljši odnos do slovenščine kot nekoč, kar je opisano v teoretičnem delu (Dan reformacije – 31. oktober, b. d.).

7. Vprašanje: Ali uporabljate več slovenščine ali tujih jezikov?

Oseba S. R. je navedla, da uporablja več slovenščine kot tujih jezikov.

Oseba E. D. je navedla, da uporablja bistveno več slovenščine kot tujih jezikov.

Oseba A. G. je navedla, da uporablja več slovenščine.

Oseba S. Č. je navedla, da za komuniciranje največkrat uporablja slovenščino.

Oseba G. K. je navedla, da uporablja več slovenščine kot tujih jezikov.

Oseba M. P. je navedla, da pri delu uporablja veliko več angleščine kot slovenščine.

Večina intervjuvancev (pet od šestih) trdi, da pri delu uporabljajo več slovenščine v primerjavi s tujimi jeziki. Le ena oseba je navedla, da uporablja več angleščine, saj je zaposlena v tujem podjetju. To se dogaja, saj posamezna tuja podjetja prihajajo v našo državo, ki zahtevajo poznavanje tujih jezikov, o čemer sva pisali pri globalizaciji v prvem delu naloge, kjer sva povzemali članek *Globalizacija: Vpliv na zaposlovanje in EU*. Iz ostalih odgovorov je razvidno, da slovenščina prevladuje kot glavni jezik v družbi, kar sva opredelili tudi v teoretičnem delu pri povzemanju članka *Družbene zvrsti in besedilne vrste v slovenskem jeziku*.

Slika 4 Ali uporabljate več slovenščine ali tujih jezikov?

8. Vprašanje: Kateri tuji jezik največkrat uporabljate v službi?

Oseba S. R. je odgovorila, da največkrat uporablja angleščino za sporazumevanje in nekaj latinščine v sklopu njene izobrazbe in dela.

Oseba D. E. je odgovorila, da je največkrat potreba po uporabi angleščine, včasih pa tudi srbsčine/bosanščine/hrvaščine.

Oseba A. G. je odgovorila, da kot tuji jezik največkrat uporablja angleščino.

Oseba S. Č. je odgovorila, da največ uporablja angleščino za sporazumevanje s tujci.

Oseba G. K. je odgovorila, da največkrat uporablja angleščino kot tuji jezik.

Oseba M. P. je odgovorila, da največkrat uporablja angleščino.

Vse osebe so odgovorile, da pri delu največkrat uporabljajo angleščino kot tuji jezik. Kot posledica globalizacije je srečevanje s tujimi jeziki postalo že vsakodnevno. Ker je angleščina mednarodni jezik, ki se največkrat uporablja za komuniciranje, so odgovori na to vprašanje pričakovani.

Slika 5 Kateri tuji jezik največkrat uporabljate v službi?

9. Vprašanje: Ali imate izkušnje s tujimi delavci?

Oseba S. R. je odgovorila, da ima izkušnje s študenti projekta Erasmus in zaposlenimi iz južnih držav.

Oseba E. D. je odgovorila, da nima izkušenj s tujimi delavci.

Oseba A. G. je odgovorila, da ima izkušnje s tujimi delavci.

Oseba S. Č. je odgovorila, da ima izkušnje s tujimi delavci.

Oseba G. K. je odgovorila, da ima izkušnje s tujimi delavci.

Oseba M. P. je odgovorila, da ima izkušnje s tujimi delavci in medkulturnim sodelovanjem.

Večina oseb (pet od šestih) ima izkušnje s tujimi delavci. Na večini področij se torej pojavljajo tujci, kar je posledica priseljevanja in naše zgodovine ter ustvarjanja multikulturalne družbe.

Slika 6 Ali imate izkušnje s tujimi delavci?

10. Vprašanje: So morali opravljati tečaje slovenščine?

Oseba S. R. je odgovorila, da morajo vsi delavci iz tujine opraviti tečaj slovenščine.

Oseba E. D. ni odgovorila, saj se je vprašanje navezovalo na 9. vprašanje.

Oseba A. G. je odgovorila, da tuji delavci zaenkrat niso opravljali tečajev slovenščine.

Oseba S. Č. je odgovorila, da niso vsi tuji delavci opravljali tečajev slovenščine in je le-to odvisno od narave dela in časovnega obdobja dela.

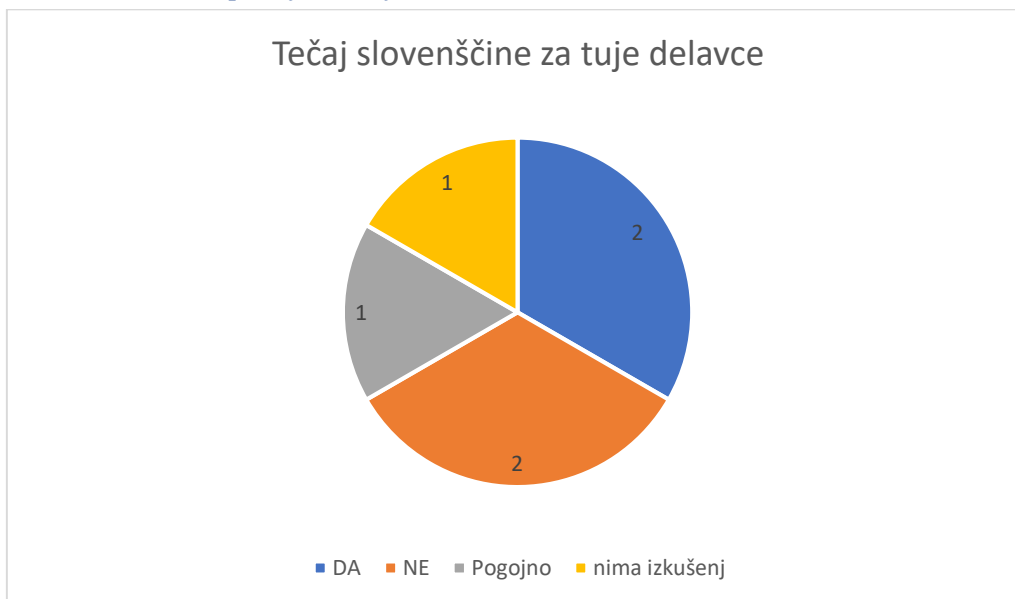
Oseba G. K. je odgovorila, da ima sodelavko iz Turčije, ki opravlja tečaj slovenščine.

Oseba M. P. je odgovorila, da nihče od tujih delavcev ni opravljal tečajev slovenščine, saj slovenščina ni potrebna za delo v njenem podjetju.

Dve osebi od šestih sta navedli, da so osebe, ki prihajajo iz tujine, opravile ali trenutno opravljajo tečaje slovenščine. Dve osebi od šestih sta navedli, da osebe, ki prihajajo iz tujine, niso opravljale tečaja slovenščine. Ena oseba je odgovorila, da je odvisno od narave dela in časovnega obdobja dela. Ena oseba ni odgovorila, saj nima izkušenj s tujimi delavci. Odgovori so raznoliki predvsem zaradi različnih področij dela (na nekaterih področjih je poznavanje slovenščine pomembno, na drugih pa ne). Tujci, ki ne opravljajo tečajev slovenščine in se je ne učijo, ustvarjajo »grožnjo« slovenskemu jeziku in kulturi. Z vnosom svojega jezika in izrazov

vplivajo na slovenščino. Naš jezik se začinja spreminjati, prav tako pa slovenska kultura (Živec, 2003).

Slika 7 So morali opravljati tečaj slovenščine?

11. Vprašanje: Ali lahko vaše delo opravljate/opravljajo brez dobrega znanja slovenščine? Se vam zdi to prav?

Oseba S. R. je odgovorila, da osebe lahko opravljajo svoje delo brez dobrega znanja slovenščine, vendar morajo vseeno opraviti tečaj slovenščine.

Oseba E. D. je odgovorila, da se njenega dela brez dobrega znanja slovenščine ne bi dalo opravljati.

Oseba A. G. je odgovorila, da obstajajo izjeme, pri katerih se delo lahko opravi v tujem jeziku; ob sodelovanju s tujim poslovnim partnerjem.

Oseba S. Č. je odgovorila, da si dela brez slovenščine ne predstavlja, ker je pri njenem delu ključna komunikacija, ki poteka v slovenščini.

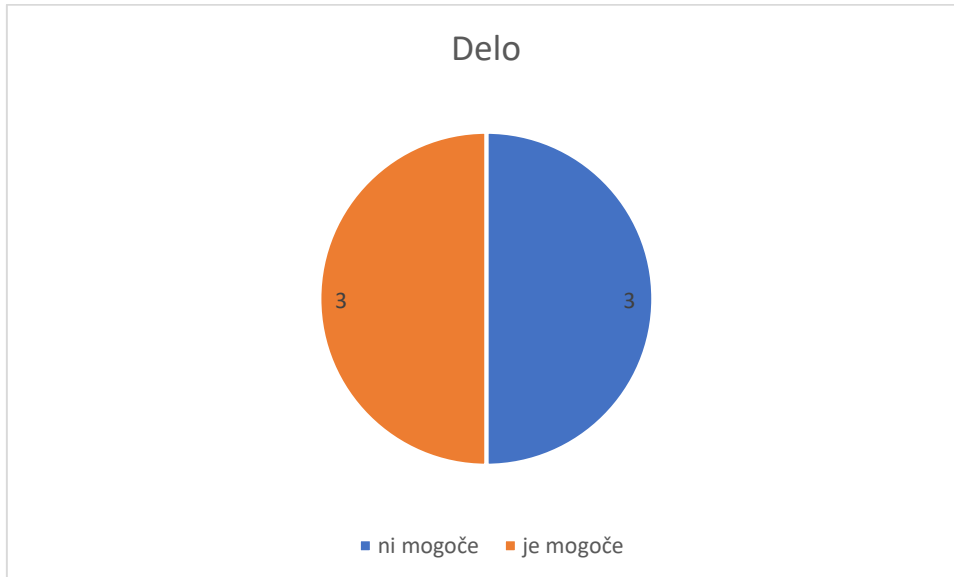
Oseba G. K. je odgovorila, da si v Sloveniji svojega dela brez slovenščine ne predstavlja.

Oseba M. P. je odgovorila, da je njeno delo izvedljivo brez slovenščine ter smiselno v kontekstu globalnega podjetja.

Polovica intervjuvancev (trije od šestih) trdi, da se njihovo delo lahko opravi tudi brez dobrega znanja slovenščine. Druga polovica pa trdi, da se njihovega dela ne da opravljati brez dobrega

znanja slovenščine. Možnosti opravljanja dela brez dobrega znanja slovenščine je mogoča zaradi prevajalnih programov in trgovanja s tujimi trgi, pri čimer se uporablja angleščina. To je ponovno posledica globalizacije.

Slika 8 Ali lahko vaše delo opravljate/opravljajo brez dobrega znanja slovenščine?

7. ANALIZA HIPOTEZ

Z odgovori intervjuvancev sva potrdili naslednje hipoteze:

H1: Večina poklicev zahteva poznavanje vsaj enega tujega jezika.

H2: Najbolj zaželeno je poznavanje angleščine kot tujega jezika.

H4: Večina odraslih mora opravljati tečaje izobraževanja tujih jezikov.

Z odgovori intervjuvancev sva ovrgli naslednjo hipotezo:

H3: V slovenskih inštitucijah je pogoj poznavanje vsaj enega tujega jezika.

8. RAZPRAVA

Prva hipoteza, ki sva si jo postavili in jo kasneje tudi potrdili, je dejala, da večina obravnavanih poklicev, ki jih opravljajo intervjuvani ljudje, zahteva poznavanje vsaj enega tujega jezika. Hipoteza drži, saj ima večina zaposlenih vsak dan stik s tujimi podjetji in naročniki. Najina raziskava o pomenu globalizacije nama je bila v veliko pomoč pri potrjevanju hipoteze, saj nama je omogočala razmišljanje in navezovanje teoretičnega dela na analizo rezultatov. Globalizacija ima velik vpliv na uporabo tujih jezikov v podjetjih, saj z neprestanim gospodarskim povezovanjem in izmenjavo informacij narašča potreba po poznavanju tujih

jezikov, torej podjetja/institucije iščejo čim več ljudi, ki tekoče govorijo tuje jezike. Dobro poznavanje tujih jezikov jim olajšuje komunikacijo in opravljanje dela v sodelovanju s tujimi podjetji. Druga hipoteza, ki sva jo postavili in raziskali trdi, da je najbolj zaželeno poznavanje angleščine kot tujega jezika. Pri potrjevanju druge hipoteze sva se navezovali predvsem na odgovore intervjuvancev. Najina metoda dela in način pridobivanja podatkov nama je omogočal lažje sklepanje in hkrati tudi navezovanje na teoretični del. Mogoče bi lahko za še bolj zanesljive rezultate intervjuvali več ljudi. To hipotezo sva potrdili, saj je na podlagi odgovorov intervjuvancev očitno, da med uporabo tujih jezikov pri delu prevladuje angleščina, poleg angleščine pa sta redkeje v uporabi tudi nemščina in srbohrvaščina. Prevlada angleščine je ponovno posledica globalizacije in sodelovanja s tujimi organizacijami. Angleščina je namreč mednarodni jezik, ki se največkrat uporablja za komuniciranje. Čeprav je uporaba angleščine vedno večja, sva na podlagi odgovorov intervjuvancev ugotovili, da večina zaposlenih uporablja slovenščino več kot angleščino. Polovica jih je trdila, da si svojega dela ne predstavlja brez slovenščine, druga polovica pa je trdila, da je njihovo delo mogoče opravljati brez dobrega poznavanja slovenščine zaradi prevajalnih programov in trgovanjem s tujimi trgi, pri čemer se uporablja angleščina. Tukaj je ponovno viden vpliv globalizacije. Uporaba srbohrvaškega jezika je precej redka, vendar predstavlja multikulturalizem na nekem delovnem območju in sicer križanje jezikov. Kljub uporabi angleščine in ostalih tujih jezikov pri delu ter s križanjem različnih kultur, se večini intervjuvancem zdi ohranjanje slovenskega jezika pomembno. Trdijo, da se jim slovenščina ne zdi pomembna le za opravljanje dela, ampak tudi za ohranjanje kulture in dediščine. Vsak dan se postavljajo v različne vloge in za sporazumevanje uporabljajo slovenščino. Menijo, da bi jo morali spoštovati in negovati, saj je naš materni jezik, nekateri jo celo uporabljajo na Hrvaškem (uporaba slovenščine na Hrvaškem odpira temo, ki opozarja, v kolikšni meri se slovenščina uporablja v tujih državah). Spodbujajo k pravilni uporabi dvojine in rabi vejic (tekem najine raziskovalne naloge bi lahko še bolj podrobno raziskali pravilno uporabo slovničnih pravil). Dobro so ozaveščeni o pomenu slovenskega jezika za slovenski narod, saj služi kot oblika identitete naroda in ga prikazuje kot skupnost. Razvidno je, da se danes slovenščino bolj ceni kot v preteklosti. Intervjuvancem sva postavili vprašanje, ki se je navezovalo na njihove izkušnje s tujimi delavci. Nekateri izkušenj s tujimi delavci nimajo, ostali pa so podali različne odgovore. Nekateri tujci opravljajo/so opravili tečaje slovenščine, nekateri ne opravljajo/niso opravili nobenih tečajev, v nekaterih primerih pa je odvisno od narave dela in časovnega obdobja dela. Bolj bi lahko poglobili temo o položaju priseljencev oz. tujcev, ki se zaposlujejo v Sloveniji. Sklepamo lahko, da je najbolj zaželen in uporabljen tuji jezik pri večini poklicev angleščina, ampak kljub uporabi angleščine

večina zaposlenih pozna pomen slovenskega jezika in ga močno ceni. Tretja hipoteza, ki sva jo postavili, trdi, da je v slovenskih inštitucijah pogoj poznavanje vsaj enega tujega jezika. To hipotezo sva ovrgli, saj sva na podlagi odgovorov razbrali, da to ni pogoj. Ugotovili sva, da se na obravnavanih slovenskih inštitucijah vsi postopki vodijo in izvajajo v slovenščini. Sicer je povsem dobrodošlo poznavanje vsaj enega tujega jezika, saj predstavlja veliko prednost, če pride do stika s tujci, kar pa se lahko zgodi precej pogosto predvsem na področju zdravstva. Četrta in zadnja hipoteza, ki sva jo postavili, se nanaša na tečaje tujih jezikov in izobraževalne programe, ki so jih intervjuvanci opravili ali jih trenutno opravljajo ali pa jih niso opravili. Slednjo sva tudi potrdili. Iz odgovorov sva ugotovili, da je večina intervjuvancev opravila ali trenutno opravlja dodatne tečaje tujih jezikov. Nekateri so tečaje opravili po zaključenem izobraževanju, nekateri pa jih trenutno opravljajo v sklopu službe. Tečaj, katerega je opravila oz. trenutno opravlja večina intervjuvancev, je tečaj dodatne oz. poslovne angleščine, kar je razumljivo, saj je pri delu intervjuvancev angleščina tuji jezik, ki se uporablja najpogosteje. Poleg angleščine so nekateri intervjuvanci opravili tudi tečaje nemščine in italijanščine. Potreba po dodatnih tečajih oz. izobraževanjih višje stopnje tujih jezikov je neposredna posledica globalizacije. Poleg vprašanja o tečajih tujih jezikov sva intervjuvancem zastavili tudi vprašanje, ki je vezano na tečaje slovenskega jezika. Intervjuvance sva vprašali, če so za pridobitev svojega delovnega mesta morali opraviti dodaten tečaj slovenščine. Vsi intervjuvanci so odgovorili enako. Odgovor je bil ne. Večina zaposlenih v mednarodnih podjetjih torej opravi tečaj višjega poznavanja tujega jezika, največkrat angleščine, saj jim to v veliki meri olajša delo.

9. ZAKLJUČEK

Za raziskovalno nalogo sva se odločili, ker sva tudi sami okrog sebe poslušali tuje besede. Uporabo in pomen slovenščine sva želeli še bolj poglobljeno raziskati, kar nama je tudi uspelo. Med raziskovanjem sva se prav tako veliko naučili in pridobili znanje na področju računalniške pismenosti. V prvem delu sva se seznanili s prednostmi, slabostmi in posledicami multikulturalizma, nestrpnostjo, priseljenci, jezikovnimi skupinami itd. Pozneje sva se usmerili v raziskovanje uporabe jezika v družbi, razvoja jezika skozi zgodovino in pomen protestantizma. Iskali sva poklice, ki zahtevajo poznavanje tujih jezikov in šole z mednarodnimi oddelki, ob koncu pa sva se poglobili v globalizacijo; posledice, prednosti, slabosti. V najini nalogi sva s pomočjo hipotez ugotovili, da se na večini delovnih mest poleg slovenščine uporabljajo tudi tuji jeziki. Najbolj zaželena je angleščina. Večina delavcev, ki sva jih intervjuvali, mora opraviti tečaj angleščine. V sklopu najine naloga sva ugotovili, da je razlog za to predvsem sodelovanje s tujimi poslovnimi partnerji in globalizacija, ki sega tudi na slovenska tla. Z najinimi ugotovitvami in teoretičnimi osnovami sva raziskali, da sta multikulturalizem in globalizacija v neki meri tudi koristna, le bolj se moramo zavedati pomena lastnega jezika in kulture.

Najino raziskovalno nalogo bi lahko nadaljevali tako, da bi intervjuje razdelili samo na slovenska ali tuja podjetja za boljšo predstavo o teh dveh področjih. Med raziskovanjem so se nama odpirala še druga vprašanja npr. uporaba slovničnih pravil in mnenja drugih o pomenu slovničnih pravil. Ali se trudijo pisati/govoriti slovnično pravilno?

Nalogo bi lahko nadgradili in vprašanja postavljali v smeri osebnega mnenja in zavedanju pomena lastnega jezika. Koliko vam pomeni slovenščina? Si predstavljate govoriti v drugem jeziku?

10. LITERATURA IN VIRI

- Bizovičar, M. (2016). *Jeziki: Splošni še gredo, strokovni pač ne*. Pridobljeno 21. februarja 2025 s <https://old.delo.si/gospodarstvo/kariera/splosni-jezik-se-gre-strokovni-pac-ne.html>
- Dan reformacije – 31. oktober (b. d.) Na *evedez.si*. Pridobljeno 21. februarja 2025 s <https://www.evedez.si/reformacija>
- Globalizacija: Vpliv na zaposlovanje v EU. Na *europarl.europa.eu*. Pridobljeno 3. marca 2025 s <https://www.europarl.europa.eu/topics/sl/article/20190712STO56968/globalizacija-vpliv-na-zaposlovanje-in-eu>
- Ian, T. (2019). *Kako preseči izrojeno idejo multikulturalizma?* Pridobljeno 21. februarja 2025 s <https://nova24tv.si/kako-preseci-izrojeno-idejo-multikulturalizma/>
- Kamenik, A. (2010). *Socializacija ali multikulturalnost*. Pridobljeno 21. februarja 2025 s <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/kamenik-ajda.pdf>
- Komac Gliha N. in Race D. (b. d.). *Zvrsti*. Pridobljeno 21. februarja 2025 s <https://kje-je-kaj-v-slovnici.xn--frank-12a.si/pdf/zvrsti.pdf>
- Kosem, I. (2009). *Definicijski jezik v slovarju slovenskega knjižnega jezika s stališča sodobnih leksikografskih načel*. Pridobljeno 21. februarja 2025 s <https://journals.uni-lj.si/jezikinslovstvo/article/view/17381/14692>
- Mednarodne šole v Sloveniji (b. d.) Na *inljubljana.com* Pridobljeno 21. februarja 2025 s <https://www.inljubljana.com/mednarodne-sole-v-sloveniji/>
- Multikulturalizem (b. d.) Na *fran.si*. Pridobljeno 19. februarja 2025 s <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=multikulturalizem>
- Nastanek slovenščine (b. d.) Na *eucbeniki.sio.si*. Pridobljeno 15. februarja 2025 s <https://eucbeniki.sio.si/slo1/2167/index5.html>.
- Opisi poklicev za osnovnošolce (b. d.) Na *vktocka.si*. Pridobljeno 21. februarja 2025 s <https://www.vktocka.si/wp-content/uploads/2021/05/Opisi-poklicev-za-osnovno%C5%A1olce.pdf>
- Peklar, A. (2023). *Reformacija na Slovenskem*. Pridobljeno 21. februarja 2025 s <https://izizgo.si/novi-vek-na-izi-reformacija-na-slovenskem/>
- Seitl, P. (2014). *Kratka zgodovina slovenskega jezika*. Pridobljeno 21. februarja 2025 s <https://prezi.com/nkspicuj1snd/kratka-zgodovina-slovenskega-jezika/>

- Utenkar, G. (2011). *Multikulti po slovensko: najbolj ogrožena skupina so revni*. Pridobljeno 21. februarja 2025 s <https://old.delo.si/novice/slovenija/multikulti-po-slovensko-najbolj-ogrozena-skupina-so-revni.html>
- Živec, J. (2003). *Nestrpnost do ljudi drugačne nacionalnosti na primeru socialne distance v 80-ih in 90-ih letih*. Pridobljeno 21. februarja 2025 s <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Zivec-Jana.PDF>

VPRAŠANJA ZA INTERVJU

1. Prosimo, da se predstavite in navedete inštitucijo/organizacijo v kateri delate.
2. Prosimo, da nam opišete delo, ki ga opravljate.
3. Ali je za vaš poklic potrebno poznavanje tujih jezikov? Če DA, kateri?
4. Ali opravljate/ste opravljali tečaje tujih jezikov? Če DA, katere?
5. Ali ste opravljali kateri koli tečaj slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta?
6. Se vam zdi uporaba slovenščine pomembna? Zakaj?
7. Ali pri svojem delu pogosteje uporabljate slovenščino ali tuje jezike?
8. Kateri tuji jezik največkrat uporabljate v službi?
9. Ali imate izkušnje s tujimi sodelavci?
10. So morali opravljati tečaje slovenščine?
11. Ali lahko vaše delo opravljate/opravljajo brez dobrega znanja slovenščine? Se vam zdi to prav?

INTERVJUJI

Intervju 1

1. Prosimo, da se predstavite in navedete inštitucijo/organizacijo v kateri delate.

Ime mi je S. Č. Po poklicu sem diplomirani inženir gradbeništva. Zaposlen sem v podjetju Strabag d.o.o. Podjetje je del mednarodnega tehnološkega koncerna s sedežem na Dunaju v Avstriji. V podjetju v Evropi, S. in J. Ameriki ter bližnjem vzhodu dela več kot 80.000 delavcev.

2. Prosimo, da nam opišete delo, ki ga opravljate.

Opravljam delo vodje gradbišča oz. vodje del. Naloge, ki jih vsakodnevno opravljam so: načrtovanje, organiziranje, vodenje del in kontrola izvedenih del. Skrb in zagotavljanje za varno izvedbo del, skrb za zaščito narave in okolice v neposredni bližini gradbišča. Izdelava in priprava raznih tehnoloških elaboratov potrebnih za izvedbo posameznih faz del na gradbiščih. Pregled, spremljanje in obračun stroškov izvedenih del. Pridobivanje, pregled ponudb in izbira podizvajalcev- podizvajalskih storitev. Vodenje sestankov z vsemi udeleženci gradnje (naročniki, nadzorniki, arhitekti, projektanti in izvajalci) in priprava zapisnikov posameznih sestankov. Izdelava tedenskih in mesečnih poročil o napredovanju del na projektih / gradbiščih. Priprava terminskih planov in usklajevanje in reševanje tekoče zadev na gradbiščih (tehnični detajli, zahtevki za dodatna dela ...).

3. Ali je za vaš poklic potrebno poznavanje tujih jezikov? Če DA, kateri?

V mojem podjetju je uradni jezik angleščina. Poleg uporabe angleščine s tujimi naročniki / partnerji se na gradbišču poleg slovenskega jezika dostikrat uporablja srbohrvaški jezik, redkeje tudi nemščina.

4. Ali opravljate/ste opravljali tečaje tujih jezikov? Če DA, katere?

Trenutno v sklopu službenega časa obiskujem tečaj angleškega jezika.

5. Ali ste opravljali kakšen tečaj slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta?

Ne. Slovenščino govorim od rojstva.

6. Se vam zdi uporaba slovenščine pomembna? Zakaj?

Uporaba slovenščine je zame zelo pomembna, ker se z uporabo slovenskega jezika najlažje sporazumevam in opravljam svoje delo.

7. Ali uporabljate več slovenščine ali tujih jezikov?

Največkrat za komuniciranje uporabljam slovenski jezik.

8. Kateri tuji jezik največkrat uporabljate v službi?

V službi največkrat uporabljam slovenščino. Ko pa delo opravljamo v sodelovanju s tujci, komuniciramo z uporabo angleškega jezika ali *chat gpt* ali *google translate*.

9. Ali imate izkušnje s tujimi sodelavci?

Da, imam izkušnje s tujimi sodelavci.

10. So morali opravljati tečaje slovenščine?

Ne vsi, odvisno od narave dele in koliko časa opravljajo delo.

11. Ali lahko vaše delo opravljate/opravljajo brez dobrega znanja slovenščine? Se vam zdi to prav?

Svojega dela v osnovi brez dobrega znanja slovenskega jezika si ne predstavljam. V mojem poklicu je komunikacija bistvena (najprej pisna potem ustno komuniciranje). Brez dobre in jasne komunikacije gre lahko marsikaj narobe oz. večina konfliktov nastane zaradi neustrezne ali nepravilne komunikacije.

Intervju 2

1. Prosimo, da se predstavite in navedete inštitucijo/organizacijo v kateri delate.

Sem E. D., stara 46. let, stanujoča v Ljubljani, po izobrazbi prof. športne vzgoje. Po zaključenem študiju na Fakulteti za šport, sem kot učiteljica športne vzgoje delala v različnih vzgojno-izobraževalnih inštitucijah. Že nekaj let delam na Inšpektoratu RS za šport, kot inšpektorica višja svetnica, pred tem pa sem delo opravljala tudi na Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje.

2. Prosimo, da nam opišete delo, ki ga opravljate.

Delo inšpektorja je dinamično, zanimivo, tudi stresno, odgovorno, saj imamo vsakodnevno opravka s strankami (zavezanci). Delo kot tako poteka v pisarni in na terenu, tudi med vikendi. Inšpektorji za šport opravljamo nadzor nad izvajanjem določb Zakona o športu in na njegovi podlagi izdanih predpisov glede uresničevanja javnega interesa v športu, športnih programov

in izvajalcev, izvajanja strokovnega dela v športu, pravic športnikov, športnih objektov in površin za šport v naravi, namenske porabe javnih sredstev, športnih prireditelj ter preprečevanja nasilja v športu in na športnih prireditvah. Zavezance katere nadzorujemo so športna društva in športne zveze, registrirane v Republiki Sloveniji, športna društva in športne zveze Slovencev v zamejstvu v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, zavodi za šport po tem zakonu, pravne osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti v športu v Republiki Sloveniji, ustanove, ki so ustanovljene za splošno koristen namen na področju športa, v skladu z zakonom, ki ureja ustanove, zavodi s področja vzgoje in izobraževanja, ki izvajajo javnoveljavne programe, lokalne skupnosti, samostojni podjetniki posamezniki, registrirani za opravljanje dejavnosti v športu v Republiki Sloveniji in zasebni športni delavci. V okviru dela se srečujemo poleg inšpekcijskih postopkov tudi s prekrškovnimi postopki.

3. Ali je za vaš poklic potrebno poznavanje tujih jezikov? Če DA, kateri?

V okviru našega dela znanje tujega jezika ni pogoj, saj se vsi postopki vodijo in izvajajo v uradnem jeziku Slovenije - slovenskem jeziku, je pa vsekakor zelo dobrodošlo znanje tujega jezika, saj se tudi kdaj (bolj poredko) zgodi, da imamo na terenu opravka s tujci.

4. Ali opravljate/ste opravljali tečaje tujih jezikov? Če DA, katere?

Tečajev za tuje jezike nisem opravljala. Imamo pa kdaj v okviru usposabljanj Ministrstva za javno upravo možnost prijave tudi na tečaje za tuje jezike (neobvezujoče).

5. Ali ste opravljali kateri koli tečaj slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta?

Za pridobitev delovnega mesta nikoli ni bilo potrebe po tem, da bi osebno potrebovala dodatne tečaje znanja slovenskega jezika, tako da tudi nikoli nisem bila udeležena tečajev za slovenski jezik. Je pa znanje slovenskega jezika bil vedno eden od pogojev, za pridobitev delovnega mesta. Tudi na področju športa je skladno z zakonodajo, za strokovno delo z otroki v programih prostočasna športna vzgoja otrok in mladine, športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami in športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport potrebno znanje slovenskega jezika na srednji ravni, ki jo mora strokovni delavec, ki ni državljan Republike Slovenije, izkazovati z javnoveljavno listino. Ne glede na prejšnjo poved se od tujega strokovnega delavca ne zahteva znanje slovenskega jezika, če je zagotovljeno ustrezno prevajanje.

6. Se vam zdi uporaba slovenščine pomembna? Zakaj?

Sigurno se mi zdi uporaba slovenščine zelo pomembna, saj gre za osnovno možnost komunikacije, ki omogoča jasno, učinkovito komunikacijo, ki zagotavlja da se vsi v družbi razumemo, omogoča nam možnost izobraževanja, katerega je v vseh izobraževalnih inštitucijah osnovni jezik slovenščina, ki se slovenski jezik skozi znanje prenaša na mlajše redove in se razvija v maternem jeziku. Sigurno je slovenski jezik del slovenske kulture in slovenske identitete (P. Trubar ipd.), slovenske dediščine.

7. Ali pri svojem delu pogosteje uporabljate slovenščino ali tuje jezike?

V svojem življenju absolutno uporabljam več slovenskega jezika kot tujega.

8. Kateri tuji jezik največkrat uporabljate v službi?

V kolikor je potreba po tujem jeziku, je to angleški jezik, včasih tudi hrvaški/ bosanski/ srbski.

9. Ali imate izkušnje s tujimi sodelavci? Izkušenj s tujimi sodelavci nimam.

10. So morali opravljati tečaje slovenščine?

Za naše delo je potrebno zelo dobro znanje slovenskega jezika, saj je slovenščina uradni jezik v Sloveniji, kar pomeni da mora biti uporabljena v vseh pravnih postopkih, zakonodaji, katere nadziramo in po kateri delamo, saj s tem omogočamo vsem državljanom, da se zagotovi enakopravnost in dostopnost vseh storitev.

Intervju 3

1. Prosimo, da se predstavite in navedete inštitucijo/organizacijo v kateri delate.

Sem A. G., stara sem 50 let. Moja profesionalna pot se je začela v marketingu in s tem področjem se ukvarjam še danes. Že 20 let delam v komunikacijski oziroma marketinški agenciji PM, poslovni mediji, kjer skrbimo za različne marketinške aktivnosti naših naročnikov – podjetji, ki potrebujejo našo strokovno pomoč pri komuniciranju njihovih izdelkov ali storitev za svoje kupce, uporabnike ali stranke.

2. Prosimo, da nam opišete delo, ki ga opravljate.

Sem direktorica naročnikov, kar pomeni, da za svoje naročnike pripravljam različne komunikacijske koncepte in strategije, skrbim za produkcijo različnih orodij, medijev ali

formatov ter nadzorujem komunikacijske procese, bdim nad kakovostjo in se trudim, da naročniki dobijo vse, za kar smo se dogovorili, pravočasno.

3. Ali je za vaš poklic potrebno poznavanje tujih jezikov? Če DA, kateri?

Potrebno je poznavanje angleškega jezika, saj imamo tudi mednarodne naročnike. Hrati je v angleščini tudi veliko strokovne literature, pa tudi mednarodne konference, ki se jih včasih udeležimo, je lažje razumeti, če znaš angleško. Dobro je poznati tudi kakšen drug jezik, saj ti to daje prednost pri mednarodnih razpisih ali projektih.

4. Ali opravljate/ste opravljali tečaje tujih jezikov? Če DA, katere?

Po učenju jezikov v šolah oz fakulteti, sem se udeležila tako naprednega tečaja angleškega kot tudi nemškega jezika.

5. Ali ste opravljali kakšen tečaj slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta?

Ne.

6. Se vam zdi uporaba slovenščine pomembna? Zakaj?

Zelo pomembna, saj gre za naš materni jezik, ki ga je treba spoštovati in negovati. To pokažeš že s tem, če uporabljaš dvojino in postavljaš vejice. ☺

7. Ali uporabljate več slovenščine ali tujih jezikov?

Več slovenščine.

8. Kateri tuji jezik največkrat uporabljate v službi?

Kot sem že omenila, je to angleščina.

9. Ali imate izkušnje s tujimi sodelavci?

Da, z njimi govorim angleško in včasih tudi slovensko, če so željni učenja.

10. So morali opravljati tečaje slovenščine? Zaenkrat ne.

11. Ali lahko vaše delo opravljate/opravljajo brez dobrega znanja slovenščine? Se vam zdi to prav?

Komuniciranje v Sloveniji poteka v slovenščini, zato je znanje slovenskega jezika nujno potrebno. So pa tudi izjeme. Če bi imeli pri nas na primer zaposlenega Nemca ali Angleža in bi sodelovali z nemškim ali angleškim poslovnim partnerjem, potem bi komunikacija lahko potekala v tujem jeziku.

Intervju 4

1. Prosimo, da se predstavite in navedete inštitucijo/organizacijo v kateri delate.

Sem G. K. in delam za gradbeno podjetje Strabag d.o.o.

2. Prosimo, da nam opišete delo, ki ga opravljate.

Kot vodja komerciale se ukvarjam se z pripravo pogodb, fakturiranjem, kontrolingom, ugotavljanjem uspešnosti delovanja gradbišč in seveda s svojo ekipo sodelavcev.

3. Ali je za vaš poklic potrebno poznavanje tujih jezikov? Če DA, kateri?

Za moj poklic je potrebno poznavanje tujih jezikov zaradi komunikacije s tujimi partnerji. Uporabljam pa angleščino in nekaj malega nemščine.

4. Ali opravljate/ste opravljali tečaje tujih jezikov? Če DA, katere?

Trenutno hodim na tečaj angleščine, v preteklosti pa sem obiskoval tečaj nemščine in italijanščine.

5. Ali ste opravljali kakšen tečaj slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta?

Nikoli.

6. Se vam zdi uporaba slovenščine pomembna? Zakaj?

Slovenščina je pomembna, zato ker je del mene in je ne bi zamenjal za drug jezik. Na primer, ko se odpravim na dopust na sosednjo Hrvaško vedno govorim slovensko.

7. Ali uporabljate več slovenščine ali tujih jezikov?

Slovenščina prevladuje.

8. Kateri tuji jezik največkrat uporabljate v službi?

Največkrat uporabljam angleščino, ker jo najboljše znam.

9. Ali imate izkušnje s tujimi sodelavci?

Ja.

10. So morali opravljati tečaje slovenščine?

Trenutno imam sodelavko, ki prihaja iz Turčije in ona obiskuje tečaj slovenskega jezika.

11. Ali lahko vaše delo opravljate/opravljajo brez dobrega znanja slovenščine? Se vam zdi to prav?

Ne bi mogel opravljati dela brez znanja slovenščine in tako je prav. Vsaj v Sloveniji.

Intervju 5

1. Prosimo, da se predstavite in navedete inštitucijo/organizacijo v kateri delate.

Delam v podjetju Calm LLC, ki ima sedež v ZDA.

2. Prosimo, da nam opišete delo, ki ga opravljate.

Sem član mobilnega razvojnega tima, kjer razvijamo in vzdržujemo iOS in Android aplikacijo Calm. Moje delo vključuje razvoj novih funkcionalnosti, popravljanje napak, uvajanje analitike in zagotavljanje kakovosti aplikacije. Poleg programiranja sodelujem tudi pri tehničnih analizah, pripravi dokumentacije in usklajevanju z ostalimi ekipami, kot so produkt, oblikovanje in analitika.

3. Ali je za vaš poklic potrebno poznavanje tujih jezikov? Če DA, kateri?

Da, predvsem je pomembno znanje angleščine, saj večina komunikacije poteka v angleščini. Prav tako je včasih koristno osnovno razumevanje nekaterih drugih jezikov, kadar gre za lokalizacijo aplikacije.

4. Ali opravljate/ste opravljali tečaje tujih jezikov? Če DA, katere?

Da, opravil sem tečaj angleščine med šolanjem in dodatno izpopolnjevanje poslovne angleščine kasneje.

5. Ali ste opravljali kakšen tečaj slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta?

Ne, znanje slovenščine ni bilo pogoj za pridobitev delovnega mesta v podjetju Calm LLC.

6. Se vam zdi uporaba slovenščine pomembna? Zakaj?

V okviru tega delovnega mesta uporaba slovenščine ni ključna, saj je ekipa mednarodna, notranja komunikacija in dokumentacija pa potekata v angleščini. V širšem smislu pa seveda menim, da je ohranjanje in uporaba slovenščine pomembna za ohranjanje identitete in kulture.

7. Ali uporabljate več slovenščine ali tujih jezikov?

Pri delu uporabljam precej več angleščine kot slovenščine.

8. Kateri tuji jezik največkrat uporabljate v službi?

Največ uporabljam angleščino.

9. Ali imate izkušnje s tujimi sodelavci?

Da, večina sodelavcev prihaja iz različnih držav po svetu, zato imamo veliko medkulturnega sodelovanja.

10. So morali opravljati tečaje slovenščine?

Ne, ker slovenščina ni potrebna za delo v Calm LLC.

11. Ali lahko vaše delo opravljate/opravljajo brez dobrega znanja slovenščine? Se vam zdi to prav?

Da, delo je popolnoma izvedljivo brez znanja slovenščine, saj poteka v angleščini. V kontekstu globalnega podjetja se mi to zdi razumljivo in smiselno, saj omogoča, da sodelujemo s talenti iz celega sveta.

Intervju 6

1. Prosimo, da se predstavite in navedete inštitucijo/organizacijo v kateri delate.

Sem S. R., po izobrazbi diplomirana medicinska sestra. Delam v kliničnem centru v Ljubljani na kliničnem oddelku za travmatologijo – enota intenzivne nege.

2. Prosimo, da nam opišete delo, ki ga opravljate.

Moje delo je sodelovanje v multidisciplinarnem timu skupaj z zdravniki, fizioterapevti, sestrami itd. Delo, ki ga opravljam, je timsko vodenje pri izvajanju diagnostično-terapevtskih postopkov, ki jih naroči zdravnik.

3. Ali je za vaš poklic potrebno poznavanje tujih jezikov? Če DA, kateri?

Pri opravljanju tega poklica ni nujno potrebno znanje tujih jezikov, je pa seveda zaželeno poznavanje osnov angleščine, ker se je lažje sporazumevati s tujci, ki nemalokrat pristanejo v naši obravnavi. Sicer imamo možnost vključitve prevajalca.

4. Ali opravljate/ste opravljali tečaje tujih jezikov? Če DA, katere?

Ne, nisem.

5. Ali ste opravljali kateri koli tečaj slovenščine za pridobitev svojega delovnega mesta?

Ne, nisem opravljal nobenega tečaja. Pogoji pri zaposlitvi je končana zdravstvena fakulteta.

6. Se vam zdi uporaba slovenščine pomembna? Zakaj?

Seveda. Uporaba slovenskega jezika je pomembna, ker je to naš materni jezik. Je jezik, ki ga v naši državi uporabljamo in ga moramo uslužbenci znati.

7. Ali pri svojem delu pogosteje uporabljate slovenščino ali tuje jezike?

Pri govorjenju se uporablja slovenski jezik skupaj z uporabo strokovnih izrazov, kamor spadajo tudi določeni latinski izrazi, katere moramo poznati, saj predstavljajo diagnoze bolnikov.

8. Kateri tuji jezik največkrat uporabljate v službi?

Največkrat uporabljamo angleški jezik in latinske medicinske izraze. Angleški jezik uporabljamo za sporazumevanje s tujci.

9. Ali imate izkušnje s tujimi sodelavci?

Nekaj izkušenj imam s študenti Erasmus, ki prihajajo na izmenjavo. Z njimi se pogovarjamo v angleškem jeziku. Vse več pa imamo tudi zaposlenih iz južnih držav, ki pa se morajo prilagoditi slovenskemu jeziku, zato opravljajo tudi tečaje slovenskega jezika.

10. So morali opravljati tečaje slovenščine?

Da, vsi zaposleni iz tujine morajo opraviti tečaj slovenskega jezika, nekateri ob delu.

11. Ali lahko vaše delo opravljate/opravljajo brez dobrega znanja slovenščine? Se vam zdi to prav?

Lahko opravljajo delo brez dobrega znanja slovenščine. Ob tem pa morajo seveda hoditi na tečaj. Zaradi kadrovske stiske je na žalost tako, da v bolnišnici nemalokrat sliši tuje besede namesto maternega jezika. Ampak brez njihove pomoči, nove delovne sile, čeprav iz tujine, žal ne bi šlo.